

Κύπρος: Άλλο ένα Θερμό Επεισόδιο Ενδοζωνικού Εξορθολογισμού

Θεόδωρος Μαριόλης

Αν. Καθηγητής Πολιτικής Οικονομίας, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Όπως είχα την ευκαιρία να υποστηρίξω, από τα τέλη της δεκαετίας του 1990, με το Σύστημα του Ευρώ, για το οποίο πολύ δύσκολα μπορεί κανείς να φανταστεί ένα υποκατάστατο, συντελούνται οι ακόλουθες «γεωλογικές μετατοπίσεις»:[1]

1. Η παραγωγή μεταφέρεται, όλο και περισσότερο, σε εκείνες μόνον τις επιχειρήσεις που σημειώνουν την υψηλότερη δυνατή παραγωγικότητα εργασίας και κεφαλαίου, δηλαδή στις πιο τεχνολογικά προηγμένες επιχειρήσεις. Έτσι, στον ευρωπαϊκό χώρο, η κεφαλαιοκρατική ορθολογικότητα (ή, αλλιώς, αποτελεσματικότητα) της παραγωγής του εισοδήματος αγγίζει το ιδεατό όριό της.

2. Τελειώνει, οριστικά και αμετάκλητα, ο όποιος ενεργός ρόλος της εθνικής οικονομικής πολιτικής: Οι εθνικές αρχές είναι αναγκασμένες, είτε το επιθυμούν είτε όχι, να ανταποκρίνονται, με τον ίδιο πάντοτε τρόπο και με τα ίδια πάντοτε ελάχιστα μέσα-εργαλεία στην οικονομική συγκυρία, όπως αυτή διαμορφώνεται από τη δράση των «δυνάμεων της αγοράς», παρά να την διευθετούν ή, έστω, να την επηρεάζουν.

3. Υπό την πίεση που αναπτύσσει η αναγκαιότητα της ενδοζωνικής αντιστοίχισης μισθών-παραγωγικότητας και η ελεύθερη μετακίνηση του εργατικού δυναμικού, αναδιαρθρώνεται η συνολική διαδικασία αναπαραγωγής της εργασιακής δύναμης (δηλαδή από το εκπαιδευτικό μέχρι και το συνταξιοδοτικό σύστημα) και συστήνεται «απελευθερωμένη, ευέλικτη και ευρωπαϊκά ενιαία αγορά εργασίας». Έτσι, η κεφαλαιοκρατική ορθολογικότητα της κατανομής του εισοδήματος αγγίζει το ιδεατό όριό της.

Ο συνδυασμός όλων αυτών των δομικών μεταβολών δεν παραπέμπει παρά σε ένα ανόθευτο, από εξωαγοραίες στρεβλώσεις και κοινωνικούς περιορισμούς, κεφαλαιοκρατικό σύστημα σε ευρωπαϊκή κλίμακα, το οποίο θα συμπληρωθεί με το εποικοδόμημα-στάδιο της «Πλήρους Οικονομικής Ένωσης», δηλαδή της ευρωπαϊκά ενιαίας οικονομικής πολιτικής.[2]

Οι τρέχουσες εξελίξεις, με επίκεντρο την Κύπρο, δεν συνιστούν παρά άλλο ένα επεισόδιο σε αυτήν τη διαδικασία «μετατοπίσεων». *Οτιδήποτε* και να συμβεί στο πλαίσιο των πολυμερών διεθνών διαπραγματεύσεων που διεξάγονται, δια των οποίων θα διαμορφωθούν (επ' αφορμή του εν λόγω προδρομολογημένου επεισοδίου) ισορροπίες για ευρύτερα γεωοικονομικά ζητήματα της περιοχής, μετά το άνοιγμα των κυπριακών τραπεζών (και εφόσον

η χώρα παραμείνει στη ΖΕ, πράγμα που είναι το συντριπτικά πιθανότερο), ο χρηματοπιστωτικός τομέας της (η μία από τις δύο «ατμομηχανές» της οικονομίας) θα «εξορθολογιστεί», δηλαδή θα συρρικνωθεί στις διαστάσεις που υπαγορεύονται – όχι, γενικά, από την κεφαλαιοκρατική κερδοφορία, αλλά, ειδικά – από τον ενδοζωνικό καταμερισμό-συνδυασμό εργασίας.

Και είναι σαφές, για όποια/ον παρακολούθησε τη συζήτηση που έγινε στη Βουλή των Αντιπροσώπων (19/3/2013) αλλά και όλες τις άλλες δημόσιες τοποθετήσεις των αντιπροσώπων του κυπριακού λαού, ότι μάλλον δεν εκδηλώθηκε καμία αμφισβήτηση περί της αναγκαιότητας αυτού του «εξορθολογισμού».

20 Μαρτίου 2013

[1]. Βλέπε Μαριόλης, Θ. (2011) *Ελλάδα, Ευρωπαϊκή Ένωση και Οικονομική Κρίση*, Αθήνα, Matura, και το άρθρο «Εγκώμιο στο Ευρώ» (http://www.theo-mariolis.gr/files/gr/Publications/pop_arthra/Egomio_sto_Euro.pdf), καθώς και τις υπάρχουσες σε αυτά βιβλιογραφικές παραπομπές.

[2]. Το «Σύμφωνο Ανταγωνιστικότητας για την Ευρώπη», δηλαδή ο – κατά τη γερμανική κυβέρνηση – «ακρογωνιαίος λίθος όσων θα γίνουν μελλοντικά στους κόλπους της Νομισματικής Ένωσης», αποτελεί εγχείρημα οριστικής ρύθμισης των όποιων εκκρεμοτήτων. Δεν είναι, πια, τόσο εντυπωσιακό ότι οι κυρίαρχες δυνάμεις της Ελληνικής Αριστεράς υποστηρίζουν ενθέρμως τόσο τον ενδιάμεσο σταθμό, αυτόν της «Τραπεζικής Ενοποίησης», όσο και το πέρας της διαδικασίας. Πιο εντυπωσιακό είναι ότι σε ορισμένους αποκαλύφθηκε αναδρομικά, δηλαδή με την έλευση της Τρόικα στην Ελλάδα, το όραμα των «Σοσιαλιστικών Πολιτειών της Ευρώπης».